

ISSN 2224-5294

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ

Х А Б А Р Л А Р Ы

ИЗВЕСТИЯ

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

ҚОҒАМДЫҚ ЖӘНЕ ГУМАНИТАРЛЫҚ
ҒЫЛЫМДАР СЕРИЯСЫ

СЕРИЯ ОБЩЕСТВЕННЫХ
И ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

SERIES OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

1 (317)

ҚАҢТАР – АҚПАН 2018 ж.
ЯНВАРЬ – ФЕВРАЛЬ 2018 г.
JANUARY – FEBRUARY 2018

1962 ЖЫЛДЫҢ ҚАҢТАР АЙЫНАН ШЫҒА БАСТАҒАН
ИЗДАЕТСЯ С ЯНВАРЯ 1962 ГОДА
PUBLISHED SINCE JANUARY 1962

ЖЫЛЫНА 6 РЕТ ШЫҒАДЫ
ВЫХОДИТ 6 РАЗ В ГОД
PUBLISHED 6 TIMES A YEAR

АЛМАТЫ, ҚР ҰҒА
АЛМАТЫ, НАН РК
ALMATY, NAS RK

Б а с р е д а к т о р

ҚР ҰҒА құрметті мүшесі
Балықбаев Т.О.

Р е д а к ц и я а л қ а с ы :

экон. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Баймұратов У.Б.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Байпақов К.М.**; филос. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Есім Г.Е.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Қирабаев С.С.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Қошанов А.К.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Нәрібаев К.Н.** (бас редактордың орынбасары); филос. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Нысанбаев А.Н.**; заң ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сәбікенов С.Н.**; заң ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сүлейменов М.К.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сатыбалдин С.С.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Әбжанов Х.М.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Әбусейтова М.Х.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Байтанаев Б.А.**; филол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Жақып Б.А.**; фил. ғ. докторы, проф., академик НАН РК **Қалижанов У.К.**; филол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қамзабекұлы Д.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қожамжарова Д.П.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қойгелдиев М.К.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Құрманбайұлы Ш.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Таймағанбетов Ж.К.**; социол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Шәукенова З.К.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Дербісәлі А.**; саяси. ғ. докторы, проф., **Бижанов А.К.**, тарих ғ. докторы, проф., **Кабульдинов З.Е.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Қажыбек Е.З.**

Р е д а к ц и я к е ң е с і :

Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Белостечник Г.** (Молдова); Әзірбайжан ҰҒА академигі **Велиханлы Н.** (Азербайджан); Тәжікстан ҰҒА академигі **Назаров Т.Н.** (Тәжікстан); Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Рошка А.** (Молдова); Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Руснак Г.** (Молдова); Әзірбайжан ҰҒА корр. мүшесі **Муратов Ш.** (Әзірбайжан); Әзірбайжан ҰҒА корр. мүшесі **Сафарова З.** (Әзірбайжан); э. ғ. д., проф. **Василенко В.Н.** (Украина); заң ғ. докт., проф. **Устименко В.А.** (Украина)

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабарлары. Қоғамдық және гуманитарлық ғылымдар сериясы». ISSN 2224-5294

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.)

Қазақстан республикасының Мәдениет пен ақпарат министрлігінің Ақпарат және мұрағат комитетінде 30.04.2010 ж. берілген № **10894-Ж** мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 500 дана.

Редакцияның мекенжайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., 220, тел.: 272-13-19, 272-13-18, <http://nauka-nanrk.kz>, social-human.kz

---

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2018

Типографияның мекенжайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Муратбаева көш., 75.

Главный редактор

Почетный член НАН РК

Т.О. Балыкбаев

Редакционная коллегия:

докт. экон. н., проф., академик НАН РК **У.Б. Баймуратов**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **К.М. Байпаков**; докт. филос. н., проф., академик НАН РК **Г.Е. Есим**; докт. фил. н., проф., академик НАН РК **С.С. Кирабаев**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **А.К. Кошанов**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **К.Н. Нармбаев** (заместитель главного редактора); докт. филос. н., проф., академик НАН РК **А.Н. Нысанбаев**; докт. юр. н., проф., академик НАН РК **С.Н. Сабиткенов**; докт. юр. н., проф., академик НАН РК **М.К. Сулейменов**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **С.С. Сатубалдин**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Х.М. Абжанов**; докт. ист. н., проф., чл.-корр. НАН РК **М.Х. Абусейтова**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Б.А. Байтанаев**; докт. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Б.А. Жакып**; докт. фиол. н., проф., академик НАН РК **У.К. Калижанов**; докт. фил. н., проф., академик НАН РК **Д. Камзабекулы**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Д.П. Кожамжарова**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **М.К. Койгельдиев**; докт. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Ш. Курманбайулы**; докт. ист. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Ж.К. Таймаганбетов**; докт. социол. н., проф., чл.-корр. НАН РК **З.К. Шаукенова**; д. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **А. Дербисали**; доктор политических наук, проф., **Бижанов А.К.**; доктор ист. наук, проф., **Кабульдинов З.Е.**; доктор фил. н., проф., член-корр. НАН РК **Қажыбек Е.З.**

Редакционный совет

академик НАН Республики Молдова **Г. Белостечник** (Молдова); академик НАН Азербайджанской Республики **Н. Велиханлы** (Азербайджан); академик НАН Республики Таджикистан **Т.Н. Назаров** (Таджикистан); академик НАН Республики Молдова **А. Рошка** (Молдова); академик НАН Республики Молдова **Г. Руснак** (Молдова); чл.-корр. НАН Азербайджанской Республики **Ш. Мурадов** (Азербайджан), член-корр. НАН Азербайджанской Республики **З.Сафарова** (Азербайджан); д. э. н., проф. **В.Н. Василенко** (Украина); д.ю.н., проф. **В.А. Устименко** (Украина)

Известия Национальной академии наук Республики Казахстан. Серия общественных и гуманитарных наук. ISSN 2224-5294

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы)

Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации и архивов

Министерства культуры и информации Республики Казахстан № 10894-Ж, выданное 30.04.2010 г.

Периодичность 6 раз в год

Тираж: 500 экземпляров

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, 220, тел. 272-13-19, 272-13-18,

www.nauka-nanrk.kz / social-human.kz

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2018 г.

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75

Chief Editor

Honorary member of NAS RK
Balykbayev T.O

Editorial board:

Doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Baimuratov U.B.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Baipakov K.M.**; doctor of philosophy, prof, academician of NAS RK **Esim G.E.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Kirabayev S.S.**; doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Koshanov A.K.**; doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Naribayev K.N.** (deputy editor-in-chief); doctor of philosophy, prof, academician of NAS RK **Nyssanbayev A.N.**; doctor of law, prof, academician of NAS RK **Sabikenov S.N.**; doctor of law, prof, academician of NAS RK **Suleymenov M.K.**; doctor of economy, prof, academician of NAS RK **Satybaldin S.S.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Abzhanov H.M.**; doctor of history, prof, corresponding member of NAS RK **Abuseitova M.H.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Baitanaev B.A.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Zhakyp B.A.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Kalizhanov U.K.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Hamzabekuly D.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Kozhamzharova D.P.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Koigeldiev M.K.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Kurmanbaiuly Sh.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Taimaganbetov J.K.**; doctor of sociology, prof, corresponding member of NAS RK **Shaukenova Z.K.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Derbisali A.**; doctor of political science, prof **Bizhanov A.K.**; doctor of History, prof **Kabuldinov Z.E.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Kazhybek E.Z.**

Editorial staff:

Academician NAS Republic of Moldova **Belostechnik.G** (Moldova); Academician NAS Republic of Azerbaijan **Velikhanli N.** (Azerbaijan); Academician NAS Republic of Tajikistan **Nazarov T.N.** (Tajikistan); Academician NAS Republic of Moldova **Roshka A.** (Moldova) Academician NAS Republic of Moldova **Rusnak G.** (Moldova); Corresponding member of the NAS Republic of Azerbaijan **Muradov Sh.** (Azerbaijan); Corresponding member of the NAS Republic of Azerbaijan **Safarova Z.** (Azerbaijan); Associate professor of Economics **Vasilenko V.N.** (Ukraine), Associate professor of Law **Ustimenko V.A.** (Ukraine)

News of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan. Series of Social and Humanities. ISSN 2224-5294

Owner: RPA "National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan" (Almaty)

The certificate of registration of a periodic printed publication in the Committee of information and archives of the Ministry of culture and information of the Republic of Kazakhstan N **10894-Ж**, issued 30.04.2010

Periodicity: 6 times a year

Circulation: 500 copies

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 219, 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19, 272-13-18,
[www:nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz) / social-human.kz

---

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2018

Address of printing house: ST "Aruna", 75, Muratbayev str, Almaty

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

SERIES OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

ISSN 2224-5294

Volume 1, Number 317 (2018), 97 – 100

K.Zh. Sadvokassova, G.S. Kodasheva

L.N.Gumilyov Eurasian National University (Astana, Kazakhstan)

ksadvokas@mail.ru; kodasheva@mail.ru**THE ROLE OF SECOND-LEVEL BANKS
IN IMPLEMENTING THE THIRD LEVEL OF MODERNIZATION
OF KAZAKHSTAN ECONOMY**

Abstract. The article examines the development of the banking sector in Kazakhstan in the new global reality, the role of second-level banks in the implementation of the third modernization of the economy of Kazakhstan. The task of creating a new model of economic growth that will ensure the country's global competitiveness that defined in the President's new Message «The Third Modernization of Kazakhstan: Global Competitiveness» of January 31, 2017, which says «reloading» the financial sector of the country and the National Bank of Kazakhstan needs to implement a set of measures to improve the banking sector.

Therefore, the study of problems and prospects for the development of banking activities in the face of growing uncertainty and cyclical economic development is due to the need to improve the financial stability of the banking sector of the Republic of Kazakhstan. As in this connection the role of commercial banks as financial intermediaries in crediting the real sector of the economy increases.

Keywords: bank, financial stability, modernization of the economy, global competitiveness.

Introduction. The developed banking system is the basis of the modernized economy. Therefore, there is a growing need for several large universal banks that accumulate large amounts of financial resources to operate in order to finance priority areas for modernizing the industrial sector of the national economy. Large banks will ensure full-fledged financing of the country's economy. To date, there is a tendency in Kazakhstan to consolidate the banking sector through the merger of banks, which will allow to combine the capital and other available resources needed to meet the needs of the economic system, especially high-tech industries. The consolidation of banks will increase the willingness to take risks to regulate and reconcile modernization activities. Thus, according to the National Bank of the Republic of Kazakhstan, as of January 1, 2017, in Kazakhstan, the banking sector is represented by 33 second-tier banks, of which 15 banks with foreign participation, including 11 subsidiary banks. Then, as on January 1, 2011, in the country, there were 39 second-tier banks.

Methods of research. The main methods of research are a method of deduction and induction, as well as a comprehensive approach and a method of scientific abstraction. The variety of goals, objectives and areas of activity in agriculture predetermines various criteria for assessing the effectiveness of economic entities.

Results. Financial intermediation of second-tier banks will allow economic entities wishing to efficiently manage their monetary capital to become strategic investors in Kazakhstan's economic modernization, the creation of new industries and the introduction of advanced technologies [1]. Consider the dynamics of indicators that reflect the role of the banking sector in the economy of Kazakhstan (see Table 1).

As can be seen from the data in Table 1 during the period 2016-2017, the indicators of the banking sector slightly decreased relative to the country's GDP. This is primarily due to the fact that the consequences of the global crisis of 2008-2009 continue to affect the state of the banking sector, which

should become the locomotive of the modernized economy. An important condition for the full and qualitative financing of the modernization process is to achieve the stability of the financial system of Kazakhstan, where second-tier banks play an important role. In the global economy, open international money flows have an impact on the exchange rate and interest rates within the country. This is evident in the financial system of Kazakhstan [1].

Table 1 - Dynamics of relative indicators characterizing the role of the banking sector in the economy of the Republic of Kazakhstan

Indicator / date	01.01. 2013	01.01. 2014	01.01. 2015	01.01. 2016	01.01. 2017
GDP, billion tenge	30 347	34443,4	38624,4 ¹	40 884,1 ²	44 354,0 ³
Ratio of assets to GDP, %	45,7%	44,9%	47,2%	61,4%	57,6%
Ratio of loan portfolio to GDP, %	38,4%	38,8%	36,7%	37,9%	35,0%
Ratio of customer deposits to GDP, %	28,1%	28,6%	29,4%	41,7%	38,9%
The coefficient of placement of part of funds in domestic assets	1,145	1,133	1,148	1,157	1,041
1 - according to the forecasted data of the Ministry of Economic Development and Trade of the Republic of Kazakhstan; 2 - according to the Committee on Statistics of the Ministry of National Economy of the Republic of Kazakhstan 3 - according to the forecast of socio-economic development of the Republic of Kazakhstan for 2017-2021					

Note: The table is compiled according to the National Bank of the Republic of Kazakhstan [2]

With a view to realizing the Address of the President of the Republic of Kazakhstan, N.Nazarbayev. to the people of Kazakhstan, "Third modernization of Kazakhstan: global competitiveness" in 2017, the National Bank of the Republic of Kazakhstan adopted a program to improve the financial stability of the banking sector of the Republic of Kazakhstan, one of the main goals of which is to restore lending to the real sector of the economy, to provide uninterrupted provision of banking services to the economy and population and ensure the competitiveness of the banking sector in the framework of integration processes (WTO and SES).

The second-tier banks and state development institutions (the Development Bank of Kazakhstan, the National Innovation Fund, etc.) have great potential for attracting international loans and credits for financing the Kazakhstani economy. The regional integration of the financial-payment and currency systems of Kazakhstan is of great importance for the financial provision of modernization. In this case, banks play an important role.

Scientists Bainiyazov M. and Kaygorodtsev AA believe that banks will have to be responsible for lending to effective modernization, ensuring the stability of the national currency and, ultimately, for the state of the country's balance of payments [1]. At the same time, in their opinion, a list of authorized commercial banks directly working for the implementation of the national strategy should be determined, and their contribution to the increase in the efficiency of social production should be stimulated. The National Bank needs to create a special unit that coordinates the activities of authorized investment institutions to implement the national strategy.

These measures should lead to the search for additional impulses for modernization, to open access for businesses and financial sector entities to the world market, which will allow to diversify risks, benefit from the export of capital, and strengthen the competitive advantages of the countries participating in regional unions by overcoming the limitations of small financial systems.

Assets of second-tier banks of the Republic of Kazakhstan as of January 1, 2017, amounted to KZT 25,556.8 billion (as of early 2016 - KZT 23,780.3 billion), an increase for 2016 - 7.5%. In the structure of assets, the loan portfolio (principal debt) in the amount of KZT 15,510.8 billion (the beginning of 2016 - KZT 15,553.7 billion) occupies the largest share (56.9% of total assets), the decrease for 2016 - 0.3% [2].

In the lending market, there is a gradual recovery. For 9 months of 2017, the increase in the volume of loans issued by banks amounted to 4% compared with the same period last year. The volume of loans in national currency increased by 11% to 9.5 trillion. tenge. The average interest rate on loans following the base rate of the National Bank decreased from 14.5% in December 2016 to 14% in September 2017.

The liabilities of the second-tier banks of the Republic of Kazakhstan at the beginning of 2017 amounted to KZT 22,716.2 billion (compared to KZT 21,290.2 billion as of early 2016), an increase of 6.7% in 2016. In the total liabilities of second-tier banks, the largest share was occupied by customer deposits - 76.0% and issued securities - 7.8%. Liabilities of second-tier banks of the Republic of Kazakhstan to non-residents of the Republic of Kazakhstan amounted to KZT1,687.5 billion or 7.4% of total liabilities [2].

Dedollarization processes continue in the deposit market. The share of deposits in foreign currency decreased from 55% in early 2017 to 49% in September 2017. It is expected that maintaining stability and predictability in the domestic foreign exchange market, lowering the level of inflation will further stimulate savings in tenge. Private capital can also be used to finance modernization processes in Kazakhstan. By accumulating the money of depositors in their accounts, banks collect amounts sufficient for a full-fledged financing of activities provided for by the modernization goals.

During the crisis, the state is interested in supporting banks in order to ensure the sustainability of the entire financial system and economy. In this regard, the President of the Republic of Kazakhstan was instructed to take a set of measures to improve the banking sector. Not timely adoption of these measures can reduce confidence in banks, as economic intermediaries, which is necessary to ensure stability

REFERENCES

- [1] M. Bayniyazov, A.A. Kaygorodtsev The role of second-tier banks in the implementation of the program "Nuly zhol."(In Russian)
- [2] Current state of the banking sector of the Republic of Kazakhstan. National Bank of RK. As of January 1, 2017 (taking into account the final turnovers). Almaty, 2017.(In Russian)
- [3] Resolution of the Board "National Bank of the Republic of Kazakhstan" On approval of the Program for Enhancing Financial Sustainability of the Banking Sector of the Republic of Kazakhstan on June 30, 2017.(In Russian)
- [4] Trubacheva T. The portfolio of loans subsidized by the "Damu" Fund reached 1 trillion tenge. 11/26/2014. https://forbes.kz/finances/finance/portfel_subsidiruemyih_fondom_damu_kreditov_dostig_1_trln_tenge/?utm_source=forbes&utm_medium=mlt_articles&utm_campaign=73780(In Russian)

К.Ж. Садвокасова, Г.С. Кодашева

Л.Н. Гумилёв атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана қ., Қазақстан

ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫН ҮШІНШІ КЕЗЕҢДЕГІ ЖАҢҒЫРТУДЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУДАҒЫ ЕКІНШІ ДЕҢГЕЙЛІ БАНКТЕРДІҢ РӨЛІ

Аннотация. Мақалада Қазақстандағы банк секторының жаңа жаһандық жағдайдағы дамуы, екінші деңгейдегі банктердің Қазақстан экономикасын үшінші кезеңдегі жаңғыртуды жүзеге асырудағы рөлі қарастырылады. Елдің жаһандық бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз ететін экономикалық өсудің жаңа моделін құру міндеті. Мемлекет басшысының 2017 жылдың 31 қаңтарындағы «Қазақстанның үшінші жаңғыртылуы: Жаһандық бәсекеге қабілеттілік» атты жаңа Жолдауында еліміздің қаржы секторын «қайта жүктеу» мен Ұлттық Банктің Қазақстан банк секторын жетілдіру бойынша шаралар кешенін әзірлеуі қажет екендігі анық болды. Осылайша, белгісіздік пен циклді экономикалық дамудың алдында банктік қызметті дамытудың проблемалары мен перспективаларын зерттеу Қазақстан Республикасы банк секторының қаржылық тұрақтылығын арттыру қажеттілігіне байланысты болды. Осыған байланысты, коммерциялық банктердің экономиканың нақты секторын қаржыландырудағы қаржы делдалы ретіндегі рөлі артып келеді.

Түйін сөздер: банк, қаржылық тұрақтылық, экономиканы жаңғырту, жаһандық бәсекеге қабілеттілік.

К.Ж. Садвокасова, Г.С. Кодашева

Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилёва, г. Астана, Казахстан

**РОЛЬ БАНКОВ ВТОРОГО УРОВНЯ В РЕАЛИЗАЦИИ
ТРЕТЬЕЙ МОДЕРНИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ КАЗАХСТАНА**

Аннотация. В статье рассмотрены вопросы развития банковского сектора Казахстана в условиях новой глобальной реальности, роль банков второго уровня в реализации третьей модернизации экономики Казахстана. Задача создания новой модели экономического роста, которая обеспечит глобальную конкурентоспособность страны, определена в новом Послании Президента РК «Третья модернизация Казахстана: глобальная конкурентоспособность» от 31.01.2017 г., где говорится о том, что нужна «перезагрузка» финансового сектора страны и Национальному банку РК необходимо выработать комплекс мер по оздоровлению банковского сектора. Поэтому исследование проблем и перспектив развития банковской деятельности в условиях роста неопределённости и цикличного развития экономики обусловлено необходимостью повышения финансовой устойчивости банковского сектора РК. Так как в этой связи возрастает роль коммерческих банков как финансовых посредников в кредитовании реального сектора экономики.

Ключевые слова: банк, финансовая устойчивость, модернизация экономики, глобальная конкурентоспособность.

Information about authors:

Sadvokasova Kulyash Zhabaykovna - Doctor of Economics, Professor of the Department of Finance of L.N.Gumilyov Eurasian National University, Astana.

Kodasheva Gauhar - doctoral student of the specialty "Finances" of ENU. L.N.Gumilyov Eurasian National University, Astana.

МАЗМҰНЫ

<i>Джумашева С.М., Масленников В.В.</i> ЖОО-дағы білімдік қызмет көрсету сапасын бағалау және қамтамасыз етудің шетелдік тәжірибесі (ағылшын тілінде).....	5
<i>Күшжан Н.В., Әлиев О.Ж.</i> «Қазақстанның сандық жаңаруы»: біз бұған шынымен дайынбыз ба? (ағылшын тілінде)...	11
<i>Аюпова З.К., Құсайынов Д.Ө.</i> Еліміздегі этно-саяси процесстер және олардың Қазақстан халқы Ассамблеясындағы бейнеленуі (ағылшын тілінде).....	17
<i>Кайырбаева А.Е., Белгібаев К.М., Бельгібаева Ж.Ж.</i> Агробизнесінің саласы үшін мамандарды даярлау жүйесінде кейс технологиялары (ағылшын тілінде).....	22
<i>Кәрімова А. Т., Есенғұлова М.Н., Тоғайбаева А. К., Төлегенова А. А.</i> Сөйлеу және тіл бұзылысы бар мектеп жасына дейінгі балалардың когнитивтік дамуы (ағылшын тілінде)777.....	26
<i>Омарханова Ж.М., Мухамбетова З.С., Матаева Б.Т.</i> - ҚР-дағы магаттама секторының дамуының статусы және трансалары (ағылшын тілінде).....	35
<i>Демесинова А.А., Сатымбекова К.Б., Керімбек Ф.Е., Иманбаева З.О.</i> Аймақтың энерго-экономикалық әлеуеті, оның құрамдастары (ағылшын тілінде).....	39
<i>Есенғұлова М.Н., Кәрімова А. Т., Дүйсенбаева Р.Д., Абишева Н.М.</i> Аддиктивті мінезі бар жасөспірімдердің психологиялық мәселелері: маңызды стратегиялардың ролі (ағылшын тілінде).....	48
<i>Онласынов Е.З., Кыдырова Ж.Ш., Уразбаева Г.Ж., Абишова А.У.</i> Аймақ экономикасын стратегиялық басқаруды жетілдіру жолдары (ағылшын тілінде).....	56
<i>Садвокасова К.Ж., Кодашева Г.С., Слямова Б.И.</i> Қазақстандағы банктік қызметті банктік бизнеске трансформациялау туралы СҰРАҚ (ағылшын тілінде).....	64
<i>Махмуд Д.Е.</i> «STRING MUSIC FESTIVAL» Қазақстанның музыкалық мәдениетінің феномені ретінде (ағылшын тілінде).....	71
<i>Мухамбетқалиева Г.М.</i> Заманауи диаспоралар трансұлттық акторлар ретінде (ағылшын тілінде).....	77
<i>Омарбекова А. Д., Ахметкеримова Г.Е., Пентаев Т. П., Игембаева А. К., Мелдебек Л., Калыбеков М.О., Утеев Е.</i> Жерді тұрақты пайдалану арқылы ауылшаруашылық жерлерінің тиімділігін арттыру (ағылшын тілінде).....	84
<i>Сабинова Р.К., Рахимова С.А., Саналиева Л.К.</i> Қазақстан республикасының инновациялық экономиканың қазақстан республикасының зияткерлік потенциясының дамуының стратегиялық басымдықтары (ағылшын тілінде).....	89
<i>Рахимова Г.А., Абельдинова Ж.С.</i> Мемлекеттік органдарды қаржылық басқарудағы ішкі аудит (ағылшын тілінде)...	93
<i>Садвокасова К.Ж., Кодашева Г.С.</i> Қазақстан экономикасын үшінші кезеңдегі жаңғыртуды жүзеге асырудағы екінші деңгейлі банктердің ролі (ағылшын тілінде)	97
<i>Сапаров Б.Ж.</i> Мемлекет пен діни бірлестіктер арақатынасының қазақстандық моделі туралы (ағылшын тілінде)...	101
<i>Тұяқбаев Г.А.</i> Халық әдебиетінің тарихи маңызы (ағылшын тілінде).....	106
<i>Өміржанов Е. Т., Жармұхаметова А.Е.</i> Қазақстандық балаларды шетелдіктердің асырап алуының халықаралық құқықтық негіздері (ағылшын тілінде)	111
<i>Оспанова Д.А.</i> Жол жүру саласындағы құқық бұзушылық үшін әкімшілік жауаптылық туралы (ағылшын тілінде)...	120

* * *

<i>Джумашева С.М., Масленников В.В.</i> ЖОО-дағы білімдік қызмет көрсету сапасын бағалау және қамтамасыз етудің шетелдік тәжірибесі (орыс тілінде).....	124
<i>Омарбекова А. Д., Ахметкеримова Г.Е., Пентаев Т. П., Игембаева А. К., Мелдебек Л., Калыбеков М.О., Утеев Е.</i> Жерді тұрақты пайдалану арқылы ауылшаруашылық жерлерінің тиімділігін арттыру (қазақ тілінде).....	131
<i>Бақирбекова А.М., Манақбай Д.Б., Тауштанова Н.Н.</i> Қазақстандағы корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік: қалыптасуы, қазіргі жағдайы және даму жолдары (қазақ тілінде).....	136
<i>Керімбек Ф.Е., Сатымбекова К.Б., Иманбаева З.О., Досқалиева Б.Б.</i> Әлемнің дамыған 30 елінің құрамына кіруде «Астана» халықаралық қаржы орталығының ролі.....	144
<i>Профессор Бердалиев Кеңес Бердалиевұлы - 85 жас</i>	149

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Джумашева С.М., Масленников В.В.</i> Зарубежный опыт оценки и обеспечения качества образовательных услуг в вузах (на английском языке).....	5
<i>Кушжанов Н.В., Алиев У.Ж.</i> ‘Цифровое преобразование Казахстана’: мы действительно готовы к этому? (на английском языке).....	11
<i>Аюпова З.К., Кусаинов Д.У.</i> Этнополитические процессы в стране и их отражение в ассамблее народа Казахстана (на английском языке).....	17
<i>Кайырбаева А.Е., Белгибаев К.М., Бельгибаева Ж.Ж.</i> Кейсовы технологии в системе подготовки специалистов для сферы агробизнеса (на английском языке).....	22
<i>Каримова А. Т., Есенгулова М.Н., Тогайбаева А.К., Толегенова А.А.</i> Когнитивное развитие дошкольников с речевыми и языковыми нарушениями. (на английском языке)	26
<i>Омарханова Ж.М., Мухамбетова З.С., Матаева Б.Т.</i> Состояние и тенденции развития отрасли мясного скотоводства в РК (на английском языке).....	35
<i>Демесинова А.А., Сатымбекова К.Б., Керимбек Г.Е., Иманбаева З.О.</i> Энерго-экономический потенциал региона, его составляющие (на английском языке).....	39
<i>Есенгулова М.Н., Каримова А.Т., Дуйсенбаева Р.Д., Абишева Н.М.</i> Психологические проблемы подростков с аддиктивным поведением: роль смысло-жизненных стратегий (на английском языке).....	48
<i>Онласынов Е.З., Кыдырова Ж.Ш., Уразбаева Г.Ж., Абишова А.У.</i> Пути совершенствования стратегического управления экономикой региона (на английском языке)	56
<i>Садвокасова К.Ж., Кодашева Г.С., Слямва Б.И.</i> К вопросу о трансформации банковской деятельности в Казахстане в банковский бизнес (на английском языке).....	64
<i>Махмуд Д.Е.</i> «STRING MUSIC FESTIVAL» как феномен музыкальной культуры Казахстана (на английском языке).....	71
<i>Мухамбеткалиева Г.М.</i> Современные диаспоры как транснациональные акторы (на английском языке)	77
<i>Омарбекова А. Д., Ахметкеримова Г.Е., Пентаев Т. П., Игембаева А. К., Мелдебек Л., Калыбеков М.О., Утеев Е.</i> Эффективное использование сельскохозяйственных земель путем создания устойчивого землепользования (на английском языке).....	84
<i>Сабирова Р.К., Рахимова С.А., Саналиева Л.К.</i> Стратегические приоритеты развития интеллектуального потенциала республики Казахстан для формирования инновационной экономики (на английском языке).....	89
<i>Рахимова Г.А., Абельдинова Ж.С.</i> Внутренний государственный аудит в финансовом менеджменте государственных органов (на английском языке).....	93
<i>Садвокасова К.Ж., Кодашева Г.С.</i> Роль банков второго уровня в реализации третьей модернизации экономики Казахстана (на английском языке).....	97
<i>Сапаров Б.Ж.</i> О Казахстанской модели отношений государства и религиозных объединений (на английском языке).....	101
<i>Туякбаев Г.А.</i> Историческая важность народной литературы (на английском языке).....	106
<i>Омиржанов Е. Т., Жармухаметова А.Е.,</i> Международно-правовые аспекты усыновления казахстанских детей иностранцами (на английском языке).....	111
<i>Оспанова Д.А.</i> К Вопросу административной ответственности за правонарушения в сфере дорожного движения (на английском языке).....	120

* * *

<i>Джумашева С.М., Масленников В.В.</i> Зарубежный опыт оценки и обеспечения качества образовательных услуг в вузах (на русском языке).....	124
<i>Омарбекова А. Д., Ахметкеримова Г.Е., Пентаев Т. П., Игембаева А. К., Мелдебек Л., Калыбеков М.О., Утеев Е.</i> Эффективное использование сельскохозяйственных земель путем создания устойчивого землепользования (на казахском языке).....	131
<i>Бакирбекова А.М., Манакбай Д.Б., Таитанова Н.Н.</i> Корпоративная социальная ответственность в Казахстане: становление, современное состояние и пути развития (на казахском языке)	136
<i>Керимбек Ф.Е., Сатымбекова К.Б., Иманбаева З.О., Доскалиева Б.Б.</i> Роль международного финансового центра «Астана» в экономическом развитии Казахстана.....	144
Профессору Бердалиеву Кенесу Бердалиевичу - 85 лет.....	149

CONTENTS

<i>Jumasheva S.M., Maslennikov V.V.</i> Foreign experience of assessment and ensuring quality of educational services in higher educational institutions (in English).....	5
<i>Kushzhanov N.V., Aliyev U. Zh.</i> Digital transformation of Kazakhstan: to what extent is the country ready to embrace it? (in English).....	11
<i>Ayupova Z.K., Kussainov D.U.</i> Ethnopolitical processes in the country and their reflection in the assembly of people in Kazakhstan (in English)	17
<i>Kaiyrbayeva A.E., Belgybaev K.M., Belgybaeva Zh.Zh.</i> Case technologies in the system of training of specialists for the sphere of agrobusiness (in English)	22
<i>Karimova A., Yesengulova M., Togaibayeva A., Tolegenova A.</i> Cognitive development of pre-school children with language and speech disorders (in English).....	26
<i>Omarkhanova Zh.M., Mukhambetova Z.S., Mataeva B.T.</i> Status and trends of development of the sector of meat cattle in RK (in English).....	35
<i>Demesinova A., Satymbekova K., Kerimbek G., Imanbaeva Z.</i> The energy-economic potential of the region and components (in English).....	39
<i>Yesengulova M., Karimova A., Duisenbayeva R., Abisheva N.</i> The psychological problems of adolescents with addictive behaviour: the role of life meaning strategies (in English).....	48
<i>Onlasyrov E.Z., Kydyrova Zh.Sh., Urazbayeva G.Zh., Abishova A.U.</i> Ways of improvement of strategic management of region economy (in English).....	56
<i>Sadvokassova K.Zh., Kodasheva G.S., Slyamova B.I.</i> To the question of transformation of banking activities In Kazakhstan into banking business (in English).....	64
<i>Mahmood D.</i> “STRING MUSIC FESTIVAL” as phenomenon of the music culture of Kazakhstan (in English).....	71
<i>Mukhambetkaliyeva G.M.</i> Modern diasporas as transnational actors (in English).....	77
<i>Omarbekova A.D., Akhmetkerimova G.E., Pentayev T.P., Igembayeva A.K., Meldebek L., Kalybekov M.O., Uteev T.</i> Improvement of the efficiency of agricultural structures with the help of land permanent use (in English)	84
<i>Sabirova R.K., Rakhimova S.A., Sanaliyeva L.K.</i> Strategic priorities of development of the intellectual potential of the republic of kazakhstan for formation of innovative economy (in English).....	89
<i>Rakhimova G.A., Abeldinova Zh.S.</i> Internal state audit in financial management of state organs (in English).....	93
<i>Sadvokassova K.Zh., Kodasheva G.S.</i> The role of second-level banks in implementing the third level of modernization of Kazakhstan economy (in English).....	97
<i>Saparov B.Zh.</i> About the kazakhstan’s model of the relations of the state and religious associations (in English).....	101
<i>Tuyakbayev G. A.</i> Historical importance of folk literature (in English).....	106
<i>Omirezhanov Y.T., Zharmukhametova A.E.</i> International legal aspects of adoption of kazakhstan children by foreigners (in English)...	111
<i>Ospanova D. A.</i> To the question of the administrative responsibility for offences in the sphere of traffic (in English).....	120

* * *

<i>Jumasheva S.M., Maslennikov V.V.</i> Foreign experience of assessment and ensuring quality of educational services in higher educational institutions (in Russian).....	124
<i>Omarbekova A.D., Akhmetkerimova G.E., Pentayev T.P., Igembayeva A.K., Meldebek L., Kalybekov M.O., Uteev T.</i> Improvement of the efficiency of agricultural structures with the help of land permanent USE (in Kazakh).....	131
<i>Bakirbekova A.M., Manakbay D.B., Tashtanova N.N.</i> Corporate social responsibility in Kazakhstan: formation, current state and development pathways (in Kazakh).....	136
<i>Kerimbek G., Satymbekova K., Imanbaeva Z., Doskaliyeva B.B.</i> The role of the international financial center "Astana" in Kazakhstan's economic development.....	144
Professor Berdalieva Kenes to Bigalievich - 85 years.....	149

**PUBLICATION ETHICS AND PUBLICATION MALPRACTICE
IN THE JOURNALS OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN**

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

[www:nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz)

social-human.kz

Редакторы *М.С. Ахметова, Т.А. Апендиев, Д.С. Аленов*
Верстка на компьютере *А.М. Кульгинбаевой*

Подписано в печать 15.02.2018.
Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать – ризограф.
9,6 п.л. Тираж 500. Заказ 1.